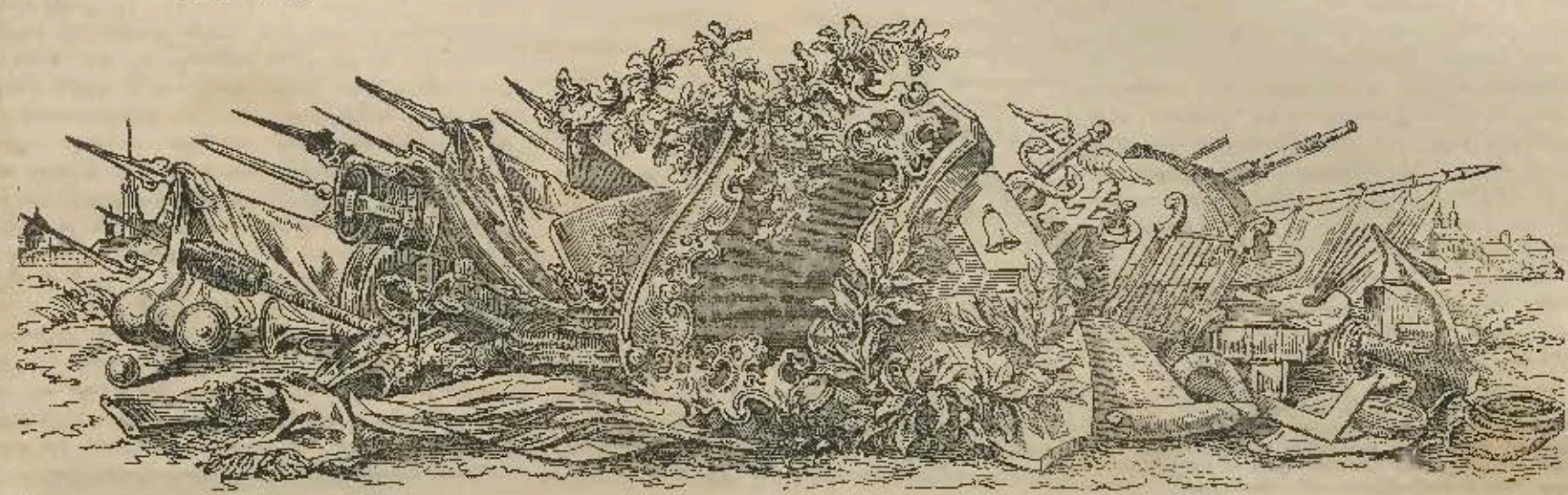

Լրագիր Եւրոպական

ԲԱՎԼԱՆԻԱՅԻՆԻՐԻՒՆ

ԵՒՐՈՊԱ. Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական...

ԱՌՏՏՐԻԱ

ՎԻԵՆԱ, 25 ՄԱՅԻՍԻ

Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական...

Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական...

Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական... Եւրոպական...

զի ան երկիրներուն բարբառովիւնը կերպարոյսի
երեւ կարծեաց նոյեւով տո ընթացքը ամենէն յար-
մարն էր նսեւ իշխանութիւնաց բնակչաց ոգիներն
այ հոնոյարտեղներու համար :

թիւները զինք բաւական ըլին նոյն ատենէն վանքին կարիւր պաշտօնները ձեռք առնելու:

Իսկ իրական ատեն հետեւ շինաց այն փորձը, որմէ անցնելը մեծ ոգի-
ներու ճակատագիրն է: Այս զեմ ըսել այն աշխատեց ժամանակը, երբոր Կաղ-
լիսցաւ աշխարհակալութեան ստեղծ, արարեալ ինքեմ կրեալ քաղաքացած
անկեմ մը կը կենար: Խիստ էր ճակատագիրը, գտն էր նորաստեղծ ոյգի մը
բանագոյն հեղեղով մը բոլորովին խլած ու աղականած տեսել: Հոս էր այն
թաւորը, որուն մէջ խիստ քիչ ժամ հետ ցուցուց Արիստակէս թէ մեծ հոգի
մը աւելն փշտել վեր է: Չեմ գիտեր թէ ուրիշ այն առաքինութեանց գոր-
մանամ որոնցմով համակամութեամբ պայտիտի աղետից տուրու, չէ նե այն
գարմանայն իմաստութեան, որով իրեն նախորդ եղող ծերունի Հովնաւորեան
քով նոյն ատեն իրեն փնտրեալ գծուարին պաշտօնն այնչափ մեծամեծ պատգ-
ներով գլուխ տարաւ: Եւսկէս ամէն ատեն նմանապէս հոս օղ աղիւսներն
արատաւոր եղան ծայրագոյն զարջին կամացը: Էկը բախտով Արիստակէս
ափունքներէն հալած տեսնէ Եղորները՝ Հիստորիոս Եղորն իրենց ասպնջական
գտան Օգոստոսիաւ զի հաղթու մը:

Հոս առջեւնին կ'ելլին առաւելագոյն քրիստոնէութեան ասլի
դարերուն յառաւի իրող առաքինութեանց քանչեւն օրինակներ, աշխատին
յարկի տակ սրբոյն Հրոսէր հոգին մէջ, որուն հոգին էր՝ կրնալք առանց չա-
փազանցութեան բռնել Արիստակէս:

1818ին հոգաւ ինքեմը զանկէա Կոլլեջիտ կոնքը, ուր փառաւոր
պաշտօններու հրաւերները ընդունելու, որոնցմէ նոյն իսկ Միարանութեան
ալ կրնայ յոյս մը ծնանիլ, սակայն ինք չուզէր յանձն առնուլ, բաւագոյն սե-
սելով իր սղարատ եղբարցը հետ աղքատ մնալ: Եսկէ իր մեծերուն հրամա-
նաւը կատարելու պայտ զնոց: Փոխորկալից անկէր սղարային հորիցըր, պա-
տած կը սպասնային, երբ որ ինք հոն հասաւ: Հոն սկսաւ յոյսընել երանգուն
մշակն իր առաքնական հոգին: Մեծ էր փառքը՝ որուն մէջ կը գտնուէր,
բայց մեծագոյն էր այս առաքնին Հովնա Վատեոյ փառաց ու ընկերաց հո-
գւոց համար ունեցած փայլուն ու նախանձը: Ամէն կողմ կարողանց կը համեմը,
վատաններուն՝ աստուածային օծութեանը լեզուած խառնելով քաղաքեւ-
թիւն կու տար, անմիջական ցաւով իրարմէ բաժնուած սրտերու միութարու-
թիւն կը լիտաւայանէր: Գեա կը շարժին օրհնութիւն ստաւ իր անուան
անոյց լեզուները, որոնց շնորհակալութեան պարունքն երբեմն անոր աղ ինք-
րած է: Բայց պայտիտ անկանց աշխատութեանէ ետեւ, շատ չուզացաւ այն եր-
բանիկ օրը, որուն մէջ Երեմիոսի հոգին ուրիշ Հովնաւորեան հետ ինքն ալ
իր փառաւոր աստուածային օրհնութեամբ պատկուած տեսաւ:

(Սմանեան պետութեան մայրաքաղաքին մէջ տարիէ մ'աւելի կե-
նալէն ետեւ, նորէն Կալիֆայի փայլուն վերելում գտնուաւ, ուր 1823ին Մարտի
15ին իրեն նախորդ 85ամեայ ծերունի Գեա: Աստուածատուր Բարիկեան
արքեպիսկոպոսին հիւանդոտ վիճակի մէջ դանուկուն համար, Միարանու-
թեանէ՝ անոր քով օգնական գրուեցաւ, եւ երբ որ 1825ին Եպրիլի 18ին
նոյն ծերունի Գեա, Կալիֆայի փայտին իր կրկնաւոր կենսութիւնը կ'ընկ, ինքն ան-
միջապէս ընդհանրական անմահալ անուանեցաւ, անկէ մէկ տարի ու մէկ
օր ետքը ընդհանրական արքայ ընտրուեցաւ, եւ ետքը արքեպիսկոպոս ձեռ-
նադրուեցաւ Կեսարիա քաղաքին անուամբը:

Իր արքայութեանը նոր ժամանակ մը սկսաւ Միարանութեան:
Իր վրայ մեծ գործունէութեան հետ խորունկ տեսութիւն ալ միայն ցած ըլլա-
լով, իր բոլոր ձեռնարկութիւններն ու ըրած ամէն կարգադրութիւնները գի-
տած նպատակէն չէին ընկալիր: Եւսկէն քաղաքի գար մը ետեւնին գարձը-
նին ու Միարանութեան վիճակը նկատելի բաւական կ'ըլլայ յիշեցնելու այն
տուրքը, զորն որ երախտիքն անտարբերութիւն կ'ըլլայ, սուր է երախտաւորն
փայլ գնելու: Միարանութիւնը երախտաւորութեան արտի միշտ պիտի յիշէ իր
անդադար ջանքն եւ ետեւը՝ որ ունէր իր հայրական ինքեմը յանձնուած
հոգին՝ հոգեւոր յառաջացում ու առաքնական մշակութեան արե օր աւելի
պայծառութիւն մը տարաւ: Քիչ ժամանակուան մէջ ընկալեց իր Միարանու-
թեան զանապաղ, հիւանդութեանը չիտուած հիւսկ վատասուններն ու երկու հոգա-
կապ վանքեր: Բայց ամենէն աւելի իր արքայութեան պաշտօնը ձեռք առնե-
լէն վեր բարձրացած մեծ գործըրը զրախ հանեց վերջապէս 1850ին: Ընդհան-
րական ժողովը ժողովեց Միարանութեան, որուն մէջ կ'ըլլա զանազան կարգա-
դրութիւններէն գտա, նոյն ժողովքին միայն հաւանութեամբ Միարանու-
թեան Մեծին Միաբնակարգ դրած սահմանադրութեան էական մասերն
ընտրուեցան, ու ժողովքին կողմէն յանձնուեցաւ ընդհանրական Արքային օր
նոյն էական մասերուն հաստատութեան ինքնիկ Ս. Քահանայապետէն: Ետք
համար անմիջապէս նոյն տարին Հոռոմ գնաց ու Աստուծոյ առաջնորդութիւն
իրեն յանձնուած գործն յաջողութեամբ զրախ տանելով՝ նորէն իր պաշտօնը
գիրկը գարծաւ:

Բիշ մը ետքը իր արքեպիսկոպոսութեան քրտնուհիւսման
ու երկու տարի ետքն ալ մեծ փառաւորութեամբ իր յիմնաւոր քահանայու-
թեան հանգեւր կատարեց, որոնց վրայ տրեւն ժամանակին խառնած է լրա-
գրոյն լեզուներուն մէջ:

Իրեն պէս փեհ ուրիշ մը յատուկ եղալ մեծագործութիւնները
գարե գար զինք գեա պիտի որ ապրելընէն: Միարանութեան նիւթական բար-
գաւանութեան համար ունեցած մեծ ջանքն ու փայլուն ստուարով մը կը ծածկի
թէ օր իր այն բոլորական մեծագործութիւններն անոնց քով նկատուելու
ըլլան, որոնցմով Միարանութիւնը ինչպէս վատասուն կարգաւորութեամբ նոյն-
պէս մասաւոր կրթութեամբ՝ հաստատակց ջղերով յայտ կատարեալ հաւ-
յուց: Իր օրդոյնը մասաւոր կրթութեան համար ունեցած փայլուն ստուար-
անհատաւոր բան մըն էր, նոյն իսկ մեծ կարողութեան մէջ ալ աս վտանա-
նաւ եղած ծովերի չէր լեզուէր, ասոր բաւական կը վիպին իր ժամանակը կէս
մը տարաւորութեամբ ի յոյս բնայտած ու կէս մը գեա ձեռագիր կեցալ այն-

չափ պիտութեանց գրքեր: Իր հոգեւորութեան տակ սկսաւ հայրական
գրադիտութեան նոր սկիզբը: Աստուծոյ առաջնորդութեան յառաջադիտութեան
փայլուն միշտ հիւստեմ էր այն նախանձանդորութեան հետ, զորն որ կրտստու-
րական կարգի ու կատարելութեան համար ունէր, եւ ասոր սրանցին օրի-
նակը կու տար օրդոյնը իր անձին վրայ՝ օրդոյնական գործերուն մէջ:
Այդին շատ պարագաներ, որոնք զինք բնականապէս աղաւ կը կացուցանէին
կրտստորական պարագերէ: Եսկէն ինք ամենայն կերպով չէր անանկ
կենսութիւնը՝ ինչպէս հաստատակ միարանութիւնը: Սիրելի էր իրեն միշտ
կրտստորական հաղաւտով օրդոյնի, անանկ որ ասոր այն մէջ հաղաւ չորս
հիւսկ անգամ՝ եպիսկոպոսական հաղաւտով կ'երեւար, ան ալ միմանկ ստի-
պիչ հարկաւորութեան ատեն: Աստուծոյ կերպով զիմնաւորութիւնն ունէր
աս Ս. Եստուածմէն, ու խրատ էր տար իր օրդոյնը՝ աստուծոյ Ս. Եստուա-
ծածնայ ընթերցանութեան վրայ մասնաւորապէս խառնել, եւ Մարիամի ա-
նունը հաւած ասին՝ մէջ չէր կարգար իր երեւն այն օրդոյնական սկիւն ու յայտ-
գութիւնը՝ զորն օր պրոֆիտը ի վեր Ս. Կուսին ունեցած էր:

Իր անկեղծ ընկալեցն ու ամէն առիթներու մէջ ցուցուցած ա-
ռաքնի ու իմաստուն գնացըր պատկառելի ըրած էին իր անձը Ս. Քա-
հանայապետութեան, Հոռոմական արքունեաց, Եւրոպայի շատ վեհապետներու
եւ ուսանելին Աւստրիայի կայսրներու, անոնց բոլոր ընտանեաց ու բարձրաս-
տիճան պաշտօնականութեան, որոնք զինքն իր արքեպիսկոպոսական պատուէն
զտա, շատ անգամ գծուարին պարագաներու մէջ իր խորհարար կը հարցու-
նէին եւ անոր համարին կը վարաւին: Բայց աս պատեհ պարագաներն ա-
մենէին իր գիւրտութեան չործածելէն զատ, պայտիտ յարաւորութիւններէ
պատճառաւ ատեն ատեն իրեն մասնաւորաւ պատկառելի իր անխառնութեան
թեւալը մերժեց: Իր գործածէր այն այս յարաւորութիւնները, բայց միայն
ընկճած արգարութիւնը պաշտպանելու եւ եկեղեցւոյ ու առանձինն իր
աղքին աղաւթութիւնը տանալու եւ անոր օգուար յառաջ տանելու համար,
որն որ կրնայ բաւել թէ երբեք աչքէն չէր հեռացըներ: Անկը ժամա-
նակից գեղեցիկ էն, աստուծոյ կը վիպին վանքիս փառաւորան մէջ կեցած
անկիւն ու անհամար ինքեմը (autograph) շնորհակալութեան նամակներ:

Փրանկիսկոս Յովնայի Աւստրիայեաց մեծափառ կայսրն՝ ամենա-
պատիւ Հանգուցելոյն քահանայութեան յիմնաւոր հանգեւն առիթ առնե-
լով, անոր է կեղեցիկ ու անկեղծ նկատմամբ ունեցած բազմաթիւ ար-
գեւանցը համար, ինչպէս որ նոյն Վեհապետը կը գրուէր, իր մէկ օգնական
գործակալին ձեռքով երկաթի իմպի կարգին աւալին աստիճանի շրանայն
իրկեց: Իսկ անկէ տասնութեց օր ետքը աստուծոյ հրամանագրով մը զանկէա
իրեն իրական ներքին խորհրդական անուանեց: Կեղեցեցաւ աս արքայի Նշխանին
իր վրայ ունեցած խոնարհ զգածմանն այնչափ օտար կը ցուցնէր իրմէ պա-
պիտ պատկաներ, որ երբոր ասոնց զխոնարհ շնորհակալութիւնն ընելու համար
մեծափառ Կայսրն ներկայացաւ, ի մէջ այլոց այս նշանաւոր խոնարհ
«Չեմ վեհապետութեան առաքնութիւնը վարձատրելու սկիւն՝ ինք զինք յա-
ղեցընելու համար իմ՝ վատաւարութիւններ ատեղելու է» խոսք իրա-
յնէն արժանի պիտի զնաւորն արտի:

Մեծապատիւ Հանգուցելոյն աղքային յարաւորութեանց մէջ
ամէն ատեն ցուցուցած մեծամեծ հասարակութիւններն ու արգիւնը պատուե-
ցին՝ ոչ միայն աղքային մեծամեծներէն եկած գոգութեան նամակներ, հապա-
նաւ աղքային արքաւորութեան անկէ, ու մանաւոր ճիւղեւն ու Պիլիգիլիէն
մեծաղք ընտանիքներ իրեն խառնած մեծագին ընտանիք, որոնց համար
ինչպէս միշտ հիմայ, նոյնպէս միշտ երախտաւոր կը համարին զինք բոլոր
Միարանութիւնը:

Վերանի Հովնապետը Հոռոմէն դաւնդին ետեւ՝ յառաջընէ
աւելի աղքատ մարմնով ու մտք իր օր աւալ վրայ աւելի ընդարձակութիւն
աստուծոյ գործերուն կը պարագայէր, ու մեկը չէր կրնար կարծել թէ Կախա-
նաւորութիւնն տասնէ շուտով պիտի որ հետաքննէ միշտ սիրտած Հայր մը
իր սիրելի օրդոյնը մեղնէ: Եսկէն ատեն մէջ անոցած ըլլալով, վերջին
հիւանդութիւնն ալ անանկ լեկեւ բան մը կը կարծուէր, եւ իրք ալ
խեղցան լեկեւ: անկը մը ունեցած ըլլալով երկու օր անկողին անդուց,
ու Միարի մին ինք զինք աւելի պապով՝ կ'եստուրնէ յառաջ ունեղուն եղած,
բոտ սոփորութեան իր մտածութիւնն ըրած էր ու խցին մէջ կը պորտէր:
Բայց յանկարծ կ'եստուրնէ ետքը վատ գէշ նշաններ սկսան երեւալ, անանկ
որ ժամը կ'ին ուղեց վերջին թողան աւելել, զորն որ մեծ զիմնաւորութեան
ընդունելու: Բայց ասկէ ետքը բաւական հանգարաւ էր միշտ երկրորդ օրը
ժամն իրկուան ճին ջրերը, որ ատեն նեղութիւնն սկսաւ սաստիկաւ, ու
քիչ մը ետքը մեծագոյն խառնութեամբ վարդապետին ձեռքէն վերջին
օծման խորհուրդը զիմնաւորութեամբ ընդունեցաւ, եւ ժամանակ պա-
տաստութեան աղքատներն ալ մեծ արթնութեամբ եւ մտադրութեամբ մէկ-
տեղ կը գրուէր: Իր օրդոյնը սիրելի խառնութեամբ Հայրը երբոր տեսաւ
թէ վերջին ժամը կը մտնէր՝ ուղեց որ բոլոր միանաւոր քով ժողովին,
որոնք մեկէ մեկի անմիջական սղարային օրով իրենց սիրելի հորը այն համարե-
լով՝ անոր օրհնութիւնն ընդունեցան, աս սրտաշարժ հանգեւր ընթեւ-
լէն ետեւ ընդհանուր օրհնութիւն մ'ալ տուաւ իր բոլոր մասաւոր ու հետեւոր
որդուցն ու վերջին անգամ ձեռքը խոնարհեցուց: Արգէն հոգեւորքն սկսած
էր իրքոր քովիններուն բոտ թէ «Արգէն փառաւոր եղելու յաղիւս ջուրը
սաղման լուսն ու ինքն ալ մեկտեղ կը գրուէր: Ալ շատ չանցաւ ու Եստու-
ծոյ երանգուն պաշտօնական հանգարութեամբ՝ Քիստա, Մարիամ ընելով՝
աւանդեց իր հոգին Երաքին ձեռքը, որուն միշտ հաւատարմութեամբ ծա-
ւայած էր:

Հոս լսեց հայրաւոր օրդոյն մը իր գործաւորութեան Հոյ շիրմին քով
հնաւ հառաւանայ արձագանքը:

ՉԿԱՅՈՒՄ ՀԱՅՐԱՍԷՐ ՈՐԴԻՈՑ

ԻՐԱՆԻ արեւըն հափէր աւուր աւուր ծաղկաշատ
Տեւի զհաւաք թեւաւոր հալել Հափին ի ճակատ,
Որ աւ հոտին կոյր արեւուն իբրեւ զհազար զաւարժուն,
Խեւափքին թուի եւ հաստու եւ մանգարաւին մահաւն
Մերթ ըզհափին ճակատու, մերթ ըզհոտին սաւաւներ,
Մերթ ի բլրաց Հօրն ալնուի՝ որդւոյն ի սիրտ անցանէր,
Սահէր ի սիրտի սրտից, առնէր թափուր ի ծաղկանց,
Թափեալ ըլլոյս Հօրն յաշտ՝ բառնայր զորդւոյն անգին քանն:
Իհհ, երեկոյն անգին անգին, զհալել ըզհաշտն եհար,
Որ երազ յաւ բխրութեամբ աւաւաւաւ զառ զաւար:
Իհհ, առաւօտն անգին անգին, ընդէր անխու զիմ՝ բլրոք՝
Մինչեւ ըզհալել սրտիս թող զիշերոյն ի սեւաւ զող:
Դու լուսալից տին երկնից, սրտիս ծաւաւս կաւ անդին,
Օ՛ք նրմանոյդ տաւ Բաշի զաշտոյն լոյս բառնայրն:
Եթէ քո հեր Լ յոց հաւր եւ արեւուն ծիրանի,
Էր եւ Սարա ծիրանի, էին արեւ արեւոյն:
Ո՛ք քան բլրից բաղնակայ եւ շոյտ, զաւարժ պատանի,
Ո՛ք քան բլրիս հինգերոյ, կոյտաւ, աւոյց եւ արի:
Եթէ արի, եթէ նրմանոյդ ըզհաշտն թիւս ինն արտակտ,
Դու նախ ընտ յոտն տաւր, նախ ձգեցի նետ ի Կու:
Կոց տառնիք արեւուն Հոփաւաւաւ Ուրաւաւայ:
Ենդ միցին սիրտ սիրտ սիրտ, նոք անդու թեւան իննայ:
Կայր առ քեանց որ Ելեւ՝ ծիր եւ առոյց մանուկ որ:
Հաստաւ զընայր ըզհալել զանգ եւ ըզհալել թուր թուր:
Եսա զՊաղոս գետով զայր, զբառնէր կայր ոչ զառոյ:
Նիջէր, այլ կայր կենդանի, կայր եւ է ցոյց միմիկս
Փորթի գնդին հայաւոյ՝ որ նախ իսկ էին ի զին:
Արմին նրման այլ մանուկ՝ որ ի Բիւզանդ բարաքէն,
Կաղնէր զգետով Տիրերիս եւ ըզհալել բաղաւթու:
Օ՛ք անուր քեանց գաւաթէր, տայր դու անին ոչ բնաւ:
Կիշերաւար, Երուսալէ, առաւել օտարք մեզ թուին,
Ստացն աւոյց չին երիւ, այլ մի միցին երկոյն:
Որ ի Սեբաստիոն ծրնաւ եւ զոր Բիւզանդին ծրնաւ,
Էր մի միցին եւ նոյն տաղ շուրջ ըզհալել կամարաւ:
Էր Կա Հայկն այն կամ Վաշաղն՝ հաւաւարորդ արեւաւ:
Մի թէ բնաւ բնաւ թեւան նախանձնոյդ Եսա հաւաւ:
Կամ թէ էր Կա սեղ. Տրդատ՝ բնաւ թեւան բոցոյն բաժանորդ:
Երբնաւ թեւան զող իրեւալ՝ երկնից եկաց Կա հաղարդ:
Երարձ ըզհալել եւ ըզհալել մարմնաց, արեւան, հայրենաց:
Ե ինչոյ սիրոյն քանուլ բոց, թուրքա բաղաւթաւ արեւաց:
Ենցեալ ընդ թուրքա եւ ընդ իսկ թու՝ որդէս զործուի սրտով,
Շեւէր ընդ ծով եւ ընդ դեւ յաւազաւաւոյն ի թեւ:
Շեւէր ընդ լեւան ընդ բլուր, ընդ դաշտ ընդ արա ընդ դարդ:
Տեւի զիշեր եւ եղանց ընդ դաշտաւայր, նոք տառարար,
Եւ ըզհալել եղեւաւ զիշերոյ ծառաւաց,
Կոց հանգիստ եւ դադար գիշերոյն քո շնորհաց:
Ես Դիւշաղն իմ՝ շատը շատ, չգաւարէր Առ բնաւ:
Դիւշեր ոիրոյն ըզհալել հարեալ զծառու. Տիրերեւաւ:
Սրմա Հանգիստ հիւրասէր, հայկեան սիրտից իր իրեւան,
Ե ինչոյ նիստ եւ հանգիստ, նախահանգիստ ամբաւթեան:
Ենցին անոյց հանգիստի ստակաւ. առնէր մանուկն այն:
Ենցին շաշանն առ խալին, առ ծրնակին բերկրութեան:
Օ՛ք քեւր ի բով բաղնակայ, էր եւ զաւար զաւար անկի:

Տաճեր ի ծոց Արեւնիս, որում՝ եղև սեւա որդի:
Էր եւ որդի ջերմանէր Նիկեացաց իւրոց Սոր:
Եւ երկայունցին օժովք կապէր պրտակ փառաւոր:
Ես յանկարծ երկին սեւա, Ե երկիր ի հոտ եւ ի բոց,
Կաւահանգիստն անոյց ի զեւ. անկէ նաւաւի:
Հառնէր տաղ հաղ՝ տառակ, արեւ զալեօքն գային:
Հառնէր փոշի թանձրամաճ, խառնէր ընդ ամա հաղմանին:
Կապէր յառնէր եւ իմ Բաշ, որ կրթաւոյն էր ի մարտ,
Կաղմ եւ պատարատ, կորովի, վառեալ ի զին եւ ի զարդ:
Եւ Կա կոճի կոշկոճի զաղաւանդից արեւոյ խաւի,
Ենդ փոյթ վանեալ փեղանկէր ըզհալել ամաւոց թուր:
Ենդ զաղա նաւաճէր, ընկնէր զամարտաւ օմարտաւ:
Պաղէին ջուր փոյթ ընդ փոյթ, ջրուին վնդ ըշտաւաւ:
Ենդ հաւր, ընդ սուր ձեւէր Կա եւ անցանէր անգին:
Կա անգին եւ ընդ թափ ընդ սիրտ տաղաւ անցանէր:
Օ՛ք անուր քեանց գայր նաւեր եւ առ բլրակն Անգալ:
Ենցին աղատ եւ ի վեր յալեաց՝ յամարտ բաղնակի:
Պաղէր հաղմովք քաղցրաշունչ քեւր լոյնաւից տաղաւաւ:
Ոչ ընդ պատիր ծով գընայր, ի սրտալիկ կայր Կա տաւ:
Շեւէր զընայր ի ծաղկաւ եւ ըզհալել ընդ ծառովք,
Ենդ փառաւոր ընդ ծառովք, պէտակ ծառովք ծաղկովք,
Շաղկոք յարեւր քեանց քեանց եւ նաւաւք զանաւան:
Ես ըզհալել ոչ նիջէր եւ ոչ նիջէր Եսա ծիւծիւ:
Ի խննս ի քոց եւ յանձնաւ ոչ կայր քոյնալ առ տհի:
Ենդ վաղարացին կուր, ոչ վաղարացին Վաշաղնի:
Բանաւս տարաւ ջրուր, ցաւր ճակատաւ հաղար:
Կարգէր կողմէր հայազանդ նախաւան սուր ծառար:
Ի միտին միշտ ձգնէր եւ ձաղէր իսկ ի միտին:
Շեւէր ցանկ եւ սուր, որդէս եւ այժմ իսկ ձգնին:
Չայր նոցա կողմակէ գրի ի Տեւանէն Կան տաւաւ:
Ի Հոյոքն ոչ կոպաց թափել տաղ ընդ երկնաւ:
Ես իմ Վաշաղն Էր եւ Հայր, եւ Բաղնակոյն պաշտօնաց:
Նրմա անգին պաշտօնաց եւ որդաց հայր գործօնաց:
Որդաց իւրոց եւ բաղնակ, նա եւ անձամբ իսկ անգին:
Կանգնեաց անգին ոչ կից յերկին, ուր ելին շատր եւ ինն:
Ստացց Տեւան անգին ի կոտորեւան սրտաւալ,
Հիւստն ամաւոյն զահիւք հիւստաց կապեաց Կա պրտակ:
Ենդ նախիկէ կեցուցար, արեւակոյր հաշտութեանց:
Հանձն, յորդիս, ի բաղաւթաւ բաղնակոյն զանձն ամաւ:
Երեւ զանձն եւ արեւակոյր՝ որ միշտ յերկնայր անձնաց,
Երկին ըզհալել շատ սիրեաց՝ որ քոյն իւր եւ բաղնակ,
Թեւեւ անգին յոյժ տաւաց, այլ ոչ անգին իւր հայրենի,
Օ՛ք միտակաց զընդ զօր իբրեւ Մըշակ ծիրանի:
Եւ թանաւան երիւ ամա ի փառաւոր ոչ կուր:
Կայր Կա եւ կեցր աստ պանդու խո, իւրոց որդւոյն առ սիր:
Կանցեաց Կան Տեւն Կան, թեւեւ որդւոց ոչ խնայեաց,
Օ՛ք կարի շատ Կա սիրեաց՝ հան ի հաղմն անձնութեանց:
Հանձնակ վայրաց, ի վայրաց, մահաւաւաց ի ձեւաց:
Եւ ի ծոց որդեկաց՝ որ ըզհալել անձնայրաց:
Եւ Էր մեր Հայր ի յերկին, եթող ըզհալել աստ յերկին:
Ես է առ մեզ եւ խնամէ, չեթող ըզհալել չէ հալի:
Մինչ փոյթ անգինաւ յաւոց ձգանցն որդաւիս:
Եւ իւրոց իսկ մարտակցաց պատարտակ զին եւ դալմիս: